

KRZYSZTOF KLECZKA
RADNY RADY MIASTA GLIWICE

Gliwice, 04.09.2026r.

p. Łukasz Gorczyński

I Z-ca Prezydent Miasta Gliwice

Szanowny Panie Prezydencie

Dotyczy: utworzenia Gliwickiego Centrum Pieczy Zastępczej – podział zadań, proces usamodzielnienia, zabezpieczenie kadrowe oraz zasadność przyjętych rozwiązań organizacyjnych i lokalowych

W związku z procedowanymi projektami uchwał dotyczącymi utworzenia Gliwickiego Centrum Pieczy Zastępczej (GCPZ) oraz nadania mu statutu zwracam się z prośbą o wyjaśnienie kilku istotnych kwestii dotyczących przyszłego modelu organizacji pieczy zastępczej w Gliwicach, ze szczególnym uwzględnieniem **procesu usamodzielniania wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej**.

Zgodnie z projektami GCPZ ma przejąć zadania realizowane obecnie przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz zadania związane z obsługą miejskich placówek opiekuńczo-wychowawczych. Jednocześnie projekt statutu nie określa wprost, w jaki sposób po reorganizacji zostaną podzielone pomiędzy GCPZ i Ośrodek Pomocy Społecznej zadania wobec pełnoletnich wychowanków oraz kto będzie odpowiedzialny za koordynowanie całego procesu ich usamodzielnienia.

1. Usamodzielnienie wychowanków – potrzeba jednoznacznego podziału odpowiedzialności

Proces usamodzielnienia jest ostatnim, ale niezwykle istotnym etapem pobytu wychowanka w pieczy zastępczej. Powinien rozpoczynać się odpowiednio wcześniej i obejmować nie tylko pomoc finansową, ale również przygotowanie do samodzielnego życia, edukacji, zatrudnienia oraz zabezpieczenie odpowiednich warunków mieszkaniowych.

Szczególnego doprecyzowania wymaga odpowiedzialność za **indywidualny program usamodzielnienia (IPU)** oraz jego powiązanie ze ścieżką mieszkaniową wychowanka.

OPS prowadzi mieszkania treningowe przeznaczone m.in. dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej. W 2026 r. system ten obejmuje 7 mieszkań treningowych dla 23 usamodzielnianych wychowanków. Mieszkanie treningowe jest jednym z ostatnich etapów przygotowania młodego człowieka do samodzielności.

Potrzeba skorzystania z tej formy wsparcia powinna być zatem identyfikowana odpowiednio wcześniej i uwzględniana w procesie usamodzielnienia, a nie dopiero w momencie wystąpienia problemu mieszkaniowego.

2. Kadra odpowiedzialna za usamodzielnienie i realizacja Miejskiego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Istotnego wyjaśnienia wymaga również zabezpieczenie kadrowe procesu usamodzielnienia.

Miejski Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Gliwice zakłada rozwój i profesjonalizację systemu pieczy zastępczej oraz podkreśla potrzebę wspierania pełnoletnich wychowanków, w tym w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych.

W kontekście utworzenia GCPZ szczególnie istotna jest realizacja przyjętych wcześniej założeń dotyczących **zabezpieczenia 3 etatów przeznaczonych do profesjonalnego wsparcia procesu usamodzielnienia wychowanków.**

Jeżeli GCPZ ma przejąć dotychczasowe zadania Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, konieczne jest ustalenie nie tylko ogólnej liczby pracowników przechodzących do nowej jednostki, ale przede wszystkim **ilu pracowników będzie faktycznie i bezpośrednio realizowało zadania wobec osób przygotowujących się do usamodzielnienia i już usamodzielnianych.**

3. Skala rodzinnej pieczy zastępczej

Dla oceny planowanego modelu organizacyjnego konieczne jest również przedstawienie aktualnych danych dotyczących skali rodzinnej pieczy zastępczej.

Według informacji publikowanych przez Miasto w 2026 r. w Gliwicach funkcjonują 224 rodziny zastępcze, w tym 19 zawodowych oraz 8 rodzinnych domów dziecka.

Zasadne jest jednak przedstawienie pełnych, aktualnych danych według poszczególnych form rodzinnej pieczy zastępczej oraz informacji, ilu wychowanków znajduje się obecnie lub w najbliższych latach znajdzie się w procesie usamodzielnienia. Pozwoli to zestawić rzeczywistą skalę potrzeb z planowanym zatrudnieniem i zakresem działania GCPZ.

4. Niedurnego 6 – zakres planowanych zadań

Dodatkowego wyjaśnienia wymaga planowany zakres działalności w obiekcie przy **ul. Niedurnego 6 w Sośnicy**.

Miasto wskazuje, że w nowej lokalizacji mają być realizowane szerokie działania związane z pieczą zastępczą, m.in. wsparcie rodzin zastępczych, diagnozy i konsultacje psychologiczno-pedagogiczne, kontakty dzieci z rodzicami biologicznymi, rekrutacja i szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze oraz **wsparcie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej**.

Powstaje zatem pytanie, czy wsparcie pełnoletnich wychowanków przy ul. Niedurnego będzie elementem ustawowego procesu usamodzielnienia realizowanego przez GCPZ, czy też będzie miało charakter wyłącznie specjalistyczny?

5. Dotychczasowa siedziba pieczy zastępczej a rozbudowa obiektu przy ul. Niedurnego 6

Wyjaśnienia wymaga również kwestia dalszego wykorzystania dotychczasowej siedziby Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej OPS przy **ul. Sikorskiego**.

Dotychczasowa lokalizacja została wyposażona i przystosowana do realizacji zadań pieczy zastępczej. Dysponuje pomieszczeniami biurowymi, klimatyzowanymi pomieszczeniami oraz salą konferencyjną.

Jednocześnie Miasto realizuje znaczącą inwestycję przy ul. Niedurnego 6. Budynek ma zostać rozbudowany o dwie dodatkowe kondygnacje, zmodernizowany i wyposażony na potrzeby szerokiego zakresu działań związanych z pieczą zastępczą. Na realizację inwestycji zabezpieczono ponad 10 mln zł.

W związku z tym zasadne jest przedstawienie zarówno dalszego przeznaczenia istniejącej infrastruktury przy ul. Sikorskiego, jak i analizy potrzeb, która uzasadnia zakres i skalę rozbudowy obiektu przy ul. Niedurnego.

Pytania wymagające wyjaśnienia

1. Podział zadań OPS–GCPZ

Jakie dokładnie zadania wykonywane obecnie przez OPS zostaną przejęte przez GCPZ? Proszę o wskazanie zadań przekazywanych do GCPZ oraz pozostających w OPS, ze szczególnym uwzględnieniem zadań dotyczących pełnoletnich osób usamodzielnianych.

2. Odpowiedzialność za proces usamodzielnienia

Która jednostka będzie odpowiedzialna za prowadzenie i koordynowanie procesu usamodzielnienia wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, w tym za IPU, jego zatwierdzanie i monitorowanie, świadczenia oraz pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych?

3. Liczba rodzin zastępczych i wychowanków

Ile obecnie w Gliwicach funkcjonuje rodzin zastępczych i ilu wychowanków w nich przebywa? Proszę o przedstawienie aktualnych danych z podziałem na:

- rodziny zastępcze spokrewnione,
- rodziny zastępcze niezawodowe,
- rodziny zastępcze zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz specjalistyczne,
- rodzinne domy dziecka.

Proszę również o wskazanie liczby dzieci oraz pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej.

4. Skala procesu usamodzielnienia

Ilu wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej jest obecnie w procesie usamodzielnienia oraz ilu rozpocznie ten proces w latach 2027–2028? Ilu pełnoletnich wychowanków pozostaje nadal w dotychczasowych rodzinach zastępczych?

5. Kadra realizująca zadania wobec osób usamodzielnianych

Ilu pracowników i ile etatów jest obecnie bezpośrednio przeznaczonych w OPS do realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wspieraniem usamodzielnianych wychowanków, a ilu pracowników i ile etatów będzie realizowało te zadania w GCPZ?

Proszę również o wskazanie przewidywanej liczby wychowanków przypadających na jednego pracownika odpowiedzialnego za proces usamodzielnienia.

6. Realizacja Miejskiego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej – 3 etaty

Na jakim etapie znajduje się realizacja Miejskiego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w zakresie profesjonalizacji procesu usamodzielnienia, w szczególności planowanego zabezpieczenia **3 etatów przeznaczonych do profesjonalnego wsparcia osób usamodzielnianych?**

Czy etaty te zostały utworzone i obsadzone? Jeżeli nie – z jakiego powodu, kiedy planowane jest wykonanie tego zadania i czy wszystkie 3 etaty zostaną uwzględnione w strukturze GCPZ?

7. Zakres pracy osób wspierających usamodzielnienie

Czy pracownicy odpowiedzialni za usamodzielnienie będą prowadzić proces od etapu przygotowania wychowanka do pełnoletności, poprzez współpracę przy IPU, planowanie edukacji, zatrudnienia i ścieżki mieszkaniowej, aż do osiągnięcia przez wychowanka rzeczywistej samodzielności?

8. Współpraca GCPZ–OPS i mieszkania treningowe

Jak zostanie zorganizowana współpraca GCPZ z OPS w zakresie mieszkań treningowych?

Kto i na jakim etapie będzie identyfikował potrzebę skorzystania przez wychowanka z mieszkania treningowego, kto będzie przekazywał informację do OPS oraz kto będzie odpowiadał za przygotowanie wychowanka i dalszą współpracę podczas jego pobytu w mieszkaniu?

Ilu obecnych i przyszłych usamodzielnianych wychowanków wymaga lub może wymagać zabezpieczenia tej formy wsparcia?

9. Zakres wsparcia przy ul. Niedurnego 6

Jaki dokładnie zakres wsparcia pełnoletnich wychowanków będzie realizowany przy ul. Niedurnego 6?

Czy będzie to zadanie GCPZ obejmujące proces usamodzielnienia, czy wyłącznie poradnictwo oraz pomoc psychologiczna, pedagogiczna i specjalistyczna?

10. Dotychczasowa siedziba przy ul. Sikorskiego

Jakie jest planowane przeznaczenie dotychczasowej, wyposażonej siedziby Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej OPS przy ul. Sikorskiego po przeniesieniu działalności do obiektu przy ul. Niedurnego 6?

Czy pomieszczenia pozostaną w dyspozycji OPS, zostaną przeznaczone na inne zadania miejskie czy planowany jest inny sposób ich wykorzystania?

11. Zasadność i skala inwestycji przy ul. Niedurnego 6

Czy przed podjęciem decyzji o rozbudowie obiektu przy ul. Niedurnego 6 przeprowadzono **analizę potrzeb lokalowych oraz analizę wariantów wykorzystania istniejącej infrastruktury przy ul. Sikorskiego?**

Jakie przesłanki funkcjonalne, organizacyjne i ekonomiczne zdecydowały o wyborze wariantu zakładającego rozbudowę i wyposażenie nowego obiektu przy ul. Niedurnego?

Proszę również o wskazanie, dla jakiej docelowej liczby pracowników, rodzin zastępczych, dzieci i pełnoletnich wychowanków zaprojektowano nową siedzibę oraz jakie przyjęto założenia dotyczące wykorzystania poszczególnych przestrzeni.

12. Procedura współpracy i realizacja programu

Czy przed rozpoczęciem działalności GCPZ zostanie przedstawiony jednoznaczny podział kompetencji GCPZ–OPS oraz formalna procedura współpracy dotycząca osób usamodzielnianych, obejmująca w szczególności IPU, świadczenia, ścieżkę mieszkaniową, mieszkania treningowe, przekazywanie dokumentacji i wskazanie podmiotu koordynującego cały proces?

Proszę również o przedstawienie, **które zadania i wskaźniki Miejskiego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej zostały już zrealizowane, które pozostają niezrealizowane oraz która jednostka będzie odpowiedzialna za ich wykonanie po utworzeniu GCPZ.**

Podsumowanie

Utworzenie Gliwickiego Centrum Pieczy Zastępczej może stanowić istotny element dalszego rozwoju i profesjonalizacji systemu pieczy zastępczej w Gliwicach.

Przed przyjęciem docelowych rozwiązań zasadne jest jednak uzyskanie pełnej informacji dotyczącej **zakresu przejmowanych zadań, liczby rodzin i**

wychowanków, zabezpieczenia kadrowego procesu usamodzielnienia, realizacji planowanych 3 etatów, współpracy z OPS oraz racjonalności przyjętych rozwiązań lokalowych.

Szczególnie istotne jest zapewnienie, aby po reorganizacji nie powstała luka pomiędzy systemem pieczy zastępczej a wsparciem młodego człowieka w osiągnięciu samodzielności.

Dlatego powinno zostać jednoznacznie określone:

Kto odpowiada za wychowanka, kto prowadzi i koordynuje jego proces usamodzielnienia, ilu pracowników będzie realizowało te zadania, jak zostanie zaplanowana jego ścieżka mieszkaniowa oraz jak będzie wyglądała współpraca GCPZ z OPS.

Jednocześnie, wobec planowanej znaczącej inwestycji przy ul. Niedurnego 6, zasadne jest przedstawienie informacji pozwalających ocenić **racjonalność wykorzystania zarówno nowej, jak i już istniejącej infrastruktury przeznaczonej dotychczas na potrzeby pieczy zastępczej.**

Najważniejszym kryterium reorganizacji powinno pozostać **dobro wychowanka oraz zapewnienie ciągłości wsparcia – od okresu pobytu w pieczy, poprzez przygotowanie i realizację IPU, zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych, aż do osiągnięcia rzeczywistej samodzielności.**

Z poważaniem
Krzysztof Klęczka

